

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 265
din 10.07.2024

Dosar nr.: 888/2022

Petiția nr.: 8735/05.12.2022

Petenți: ... (P1), ... (P2), ... (P3), ... (P4)

Reclamați: Teatrul Național de Operă și Balet „Oleg Danovski” (R1), ... (R2)

Obiect: Petenții reclamă o posibilă faptă de discriminare ca urmare a faptului că au fost scoși din distribuția spectacolului „Don Quijote” din cadrul Festivalului de Operă și Balet, partea reclamată declarând în presă că sunt „leneși, ieșiți din uz” și „nu-și văd de treabă”.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul procedural ales al petenților

1. ...

2. ...

3.

4. ...

Numele, domiciliul ales și sediul părților reclamate

5. Teatrul Național de Operă și Balet „Oleg Danovski”, prin reprezentant legal, cu sediul în mun. Constanța, str. Mircea cel Bătrân nr. 97, jud. Constanța, adresă de e-mail: balet@tnobconstanta.ro

6. ... în calitate de Manager general, cu comunicarea actelor de procedura la sediul Teatrului Național de Operă și Balet „Oleg Danovski”, din mun. Constanța, str. Mircea cel Bătrân nr. 97, jud. Constanța, adresă de e-mail: balet@tnobconstanta.ro

II. Procedura de citare

7. Având în vedere prevederile art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată), Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 8735/23.12.2022, respectiv 9330/23.12.2022, a citat părțile pentru data de 16.01.2023.

8. Totodată, prin adresele de citare transmise petenților, li s-a solicitat ca, până la data audierilor, să precizeze criteriul în baza căruia consideră că le-a fost lezată demnitate.

9. De asemenea, petenților li s-a solicitat ca până la data audierilor să depună la dosar probe.

10. Având în vedere prevederile art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată), Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 5430/19.07.2023, a recitat părțile pentru data de 08.08.2023.

11. Totodată, petenților le-au fost comunicate punctele de vedere depuse de reclamatul R1, față de care au fost informați că pot formula concluzii scrise până la termenul de audiere.
12. De asemenea, ca urmare a solicitării depuse, petenților le-a fost anexat transcriptul ședinței de audieri din data de 16.01.2023.
13. Prin adresa nr. 7931/13.10.2023, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a solicitat părții reclamate R2 să depună un punct de vedere cu privire la obiectul petiției în termen de 30 de zile de la primirea prezentei adrese.

III. Susținerile părților

Susținerile petenților

14. Petenții, angajați ai Teatrului de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța, au formulat memoriul nr. 8735/05.12.2022, prin care au sesizat o posibilă faptă de discriminare.
15. În fapt, petenții susțin că la data de 19.11.2022 a avut loc, la opera din Brașov, în cadrul Festivalului de Operă și Balet, spectacolul „Don Quijote”, spectacol din a cărei distribuție au excluși în mod abuziv.
16. Petenții menționează că nu cunosc motivul pentru care au fost excluși din distribuție, dar că reclamata R2 ar fi afirmat în presă că petenții sunt: „leneși, ieșiți din uz, nu-și văd de treabă”, susținută fiind și de șeful Direcției de balet cu care petenții se afla într-un conflict civil din cauza conflictelor de muncă și a prejudicierii imaginii.
17. De asemenea, petenții susțin că nu au avut nicio discuție cu conducerea în acest sens și că au fost puși în fața faptului împlinit.
18. Conform petenților, pe afișul operei sunt mai multe falsuri făcute cu scopul de a acoperi distribuția artiștilor care erau titulari de drept și care susținuseră ultimul spectacol „Don Quijote”.
19. Totodată, petenții susțin că timpul alocat pregătirii acestui spectacol a fost foarte scurt, 2-3 zile și, deși se cunoștea faptul că va fi o deplasare la Brașov cu cel puțin două luni înainte, o parte dintre cei care au jucat în spectacol, au intrat pe scenă nepregătiți, fiind preferați în locul petenților.
20. Petenții susțin că astfel s-a generat o atmosferă de lucru negativă, că pe avizierul teatrului nu s-a afișat niciun ordin de deplasare sau vreo listă cu personalul care urma să facă deplasarea și că nu au existat motive medicale care să justifice excluderea din distribuție.
21. Petenții susțin că, pe afișul Operei din Brașov, s-a făcut totuși o distribuție pe roluri și nu o înșiruire de nume proprii așa cum a făcut instituția angajatoare.
22. Prin adresele nr. 353/16.01.2023, nr. 364/17.01.2023, nr. 399/18.01.2023, nr. 401/18.01.2023, petenții au depus noi înscrisuri în probațiune.
23. Petenții au formulat adresa nr. 497/19.01.2023, prin care au adus la cunoștință o altă situație pe care o apreciază ca fiind discriminatorie și hărțuitoare, petrecută la data de 15.12.2022 la locul de muncă, în sala de balet, săvârșită de reclamata R2.
24. Conform petenților, reclamata R2 a intrat în sala de balet și a făcut afirmații denigratoare la adresa lor, numindu-i leneși, lepre, mincinoși, spunându-le că primesc salariul degeaba, că îi ține degeaba în teatru, că răspândesc numai minciuni și că au îmbătrânit-o 10 ani.
25. Petenții solicită sancționarea disciplinară a părții reclamate R2.
26. Petenta P3 a formulat adresa nr. 635/26.01.2023, prin care a depus noi probe la dosar.
27. Totodată, petenta P3 susține că a fost pusă să danseze sumar îmbrăcată în unul dintre spectacole de către coregraful, care o supune la un tratament umilitor și o pune să

mimeze actul sexual pe scenă deoarece a avut curajul de a depune plângere pentru hărțuire sexuală împotriva lui.

28. Conform petentei, colega care avea aceeași coregrafie a dansat în pantaloni și cămașă, în schimb, ea a fost pusă să danseze sumar îmbrăcată și să învețe pașii singura cu coregraful care o amenința că, în cazul în care nu-și retrage plângerea, o dă afară.

29. De asemenea, petenta P3 susține că și restul petenților au fost discriminați deoarece au fost obligați de către coregraful să își depășească atribuțiile din fișa postului, au fost puși să repete coregrafia într-o altă sală decât restul colectivului, iar mai apoi filmați și umiliți în fața colegilor că nu știu coregrafia.

30. Totodată, petenta P3 susține că restul colegilor au fost îndemnați să nu mai vorbească cu niciunul dintre ei.

31. Petenta susține că ... i-a spus că după ce nasc, femeile nu pot să mai profeseze și nu pot fi autopedagogi, astfel încât trebuie să îl lase pe el să-i arate anumite lucruri. După înfățișarea de la proces, petenta susține că acesta a numit-o „javră”.

32. Conform petentei, coregraful a discriminat-o pentru că este moldoveancă de la Galați, la fel cum a procedat și în cazul colegilor (petenții P1 și P2) care au fost numiți „moldoveni trădători” pentru că sunt din Iași.

33. În probațiune, petenta anexează înscrisuri.

34. Prin adresa din data de 857/06.02.2023, petenta P3 a solicitat C.N.C.D. să îi fie comunicată o copie a procesului verbal din data de 16.01.2023 de la sediul C.N.C.D., unde reclamata R2 i-a numit în repetate rânduri „grași”.

35. Prin adresa nr. 6264/17.08.2023, petenta P4 a făcut completări în ceea ce privește aspectele discutate în ședința de audieri, ședință la care nu a putut să fie prezentă din motive personale.

36. Astfel, petenta susține că la spectacolul în care a fost distribuită luase parte și în luna septembrie 2022, adică cu două luni înainte, având aceeași condiție fizică. Petenta precizează că a fost înlocuită de ..., care este pensionară și care nu are nicio funcție și nu este nici angajată și nici colaboratoare cu instituția, deși regula este ca prima dată să fie distribuiți în spectacole angajații și, ulterior, colaboratorii.

37. Totodată, petenta susține că rolul pe care îl avea de executat nu necesita efort, fiind vorba numai de mișcări de miză, nimic tehnic care să îi ridice vreo problemă personală fizică.

38. Petenta susține că toate aceste răzbunări împotriva ei și împotriva celorlalți petenți sunt venite ca urmare a memoriului depus la Ministerul Culturii, prin care au adus la cunoștință nedreptățile care aveau loc în cadrul instituției.

39. Conform petentei, s-a dorit de către conducerea instituției ca ea și cei 3 colegi ai ei să fie dați afară. Astfel, petenta susține că a fost chemată din 3 în 3 luni la medicina muncii, pentru a fi declarată inaptă, astfel încât să justifice concedierea. Totodată, petenta susține că deține o înregistrare în care doamna doctor recunoaște că era sunată seară și îndemnată să îi declare inapți pentru a fi dați afară.

40. De asemenea, petenta susține că au fost îndemnați colegii să nu le mai vorbească și că i-a fost întocmite referate pe motive nejustificate.

41. Petenta susține că este studentă în cadrul facultății din Iași, deoarece la Constanța domnul nu a vrut să o accepte și, cu toate că, a solicitat de fiecare dată să beneficieze de concediul de studii, acesta nu i s-a acordat deoarece așa a vrut reclamata R2. Astfel, petenta s-a adresat ITM care i-au comunicat că este normal să beneficieze de concediul de studii în cuantumul a 10 zile pe an, în schimb, reclamata R2 mereu i-a acordat concediu fără plată.

42. Petenta susține că este angajată din anul 1996 și are cel mai mic salariu, deoarece în anul 2012, când și-a pus dosarul pentru derogare, coregraful a invitat-o la el acasă și i-a spus că dacă vrea derogare trebuie să danseze goală la el acasă în pointe și să întrețină relații sexuale cu el și soția lui.

Susținerile părții reclamate

Susținerile părții reclamate R1

43. Partea reclamată R1, prin Directorul Direcției Balet, a formulat adresa nr. 287/13.01.2023, respectiv nr. 321/16.01.2023, prin care și-a exprimat punctul de vedere referitor la memoriul formulat de petenți.

44. În luna septembrie 2022, reclamatul susține că a primit o invitație din partea Operei Brașov de a participa în cadrul Festivalului de Operă și Balet, ediția a XXIX-a, în data de 19 noiembrie 2022 cu spectacolul de balet „Din Quijote”.

45. Conform reclamatului, petenții afișează o lipsă totală de implicare din punct de vedere al îndeplinirii atribuțiilor din fișa postului pe care îl ocupă, nu mai corespund fizic, au competențe profesionale scăzute, lipsesc de la repetiții motivând că au concedii medicale sau scutiri de efort sau alte motivații prin care, în fapt, se sustrag efortului colectiv al tuturor celor implicați în actul artistic coregrafic.

46. În ceea ce-l privește pe petentul P1, reclamatul susține că acesta a interpretat în ultimii ani rolul personajului Don Quijote pe care i l-a încredințat Directorul Direcției Balet, rol nesolicitant din punct de vedere fizic, neconținând părți de tehnică masculină specifică balerinilor. A fost distribuit în acest rol, ținând cont de vârsta înaintată și de posibilitățile profesionale ale acestuia.

47. Totodată, reclamatul susține că în anul 2020 petentul și-a luat 3 luni concediu fără plată pentru a se deplasa la Iași pentru a-și depune dosarul de pensionare, motiv pentru care rolul personajului Don Quijote a fost distribuit balerinului ținând cont de faptul că spectacolul fusese programat în luna septembrie 2020. Din cauza intrării în carantină datorată pandemiei de COVID-19, spectacolul a fost amânat, iar din luna noiembrie 2020, de când și-a reluat activitatea, și până în noiembrie 2022, petentul P1 a fost distribuit în acest rol.

48. În ceea ce privește implicarea petentului P1 la ultimele reprezentații, Directorul Direcției Balet susține că în cadrul repetițiilor premergătoare reprezentației în fața publicului, acesta nu a dorit să țină cont de indicațiile primite, fiind ironic și arogant chiar dacă directorul deținea și rolul de asistent de coregrafie.

49. Directorul Direcției Balet susține că a informat managerul instituției cu privire la aceste aspecte și a explicat că modul petentului de comportament aduce prejudicii spectacolului, motiv pentru care a decis schimbarea din distribuția spectacolului care urma să aiba loc la Brașov.

50. În ceea ce îl privește pe petentul P2, reclamatul susține că în anul 2022 cu două zile înainte de spectacolele programate aceasta și-a luat concediu medical, astfel „obligând” la schimbarea distribuției de ansamblu, solicitând alți balerini să învețe coregrafia părților în timp scurt.

51. Totodată, reclamatul susține că petentul P2 nu mai corespunde din punct de vedere fizic, acumulând kilograme în plus, nivelul său profesional fiind foarte scăzut din cauza lipsei antrenamentului. Tot în acest sens, reclamatul susține că pentru spectacolul din luna august 2022, unde petentul a făcut parte din distribuție, a fost necesar să îi fie modificat costumul peste maximul permis.

- 52.** Reclamatul menționează că petenta P3 a beneficiat de scutiri de efort și concedii medicale care i-au afectat capacitatea și competențele profesionale de a mai performa la nivelul celorlalte balerine din ansamblu, la toate acestea adăugându-se și reaua-credință de a participa la spectacole sub diferite motive.
- 53.** Referitor la petenta P4, reclamatul susține că aceasta beneficia de peste un an de zile de scutire de efort pentru o afecțiune medicală la spate. În ceea ce privește activitatea petentei P4, reclamatul susține că aceasta nu a mai performat ca balerină de cel puțin 7 ani, participând în spectacolele din repertoriu doar în partituri de figurație, numărul de kilograme fiind depășit.
- 54.** Totodată, reclamatul susține că au fost și alți balerini, prim soliști și asistenți coregrafi care nu au efectuat deplasarea la Brașov, nu doar petenții.
- 55.** Conform reclamatului, distribuția spectacolului care a avut loc la Brașov a fost afișată la vizier în timp util. Astfel, pentru deplasare, numărul de persoane care au alcătuit colectivul spectacolului/artiștii care urmau să efectueze deplasarea, au fost solicitate de conducerea Operei de la Brașov încă din luna septembrie (pentru cazare și transport). În acest sens, au fost transmise datele solicitate, specificând că până în luna noiembrie mai pot apărea schimbări în funcție de evenimente.
- 56.** De altfel, reclamatul susține că în instituțiile de spectacol de profil, nu există titulari de drept ai unor roluri. Fiecare artist care întrunește calitățile tehnice profesionale are dreptul să fie distribuit în roluri.
- 57.** În ceea ce privește atmosfera la care fac referire petiționarii, reclamatul susține că aceasta a fost generată de ei prin zecile de reclamații pe care le scriu și le expediază la toate instituțiile statului cu informații false și neadevărate.
- 58.** Reclamatul susține că ordinele de deplasare nu se afișează la vizier, dar că toate compartimentele implicate care au fost în deplasare au colaborat, toate persoanele fiind informate cu privire la absolut toate condițiile de deplasare.
- 59.** Partea reclamată afirmă că nu a deschis niciun proces petiționarilor, ba din contră, aceștia au acționat teatrul în judecată.
- 60.** Concluzionând, reclamatul susține că reclamațiile sunt neadevărate și așezate în context după bunul plac al petiționarilor, constituind un abuz de drept și o hărțuire psihologică și profesională la adresa conducerii teatrului și întregului compartiment de balet, motiv pentru care solicită ca prezenta adresă să se constituie ca sesizare la adresa celor 4 petenți, pentru actele de hărțuire la care conducerea teatrului a fost supusă.
- 61.** În probațiune, reclamatul anexează înscrisuri.
- 62.** Prin punctul de vedere înregistrat cu nr. 399/18.01.2023, reclamatul R1 a susținut că nu există obligația de a distribui un balerin sau un cântăreț doar pentru simplul motiv că nu mai corespunde profesional și fizic în alte roluri. În instituțiile de spectacol nu există titulari de drept ai unor roluri, mai cu seamă când aceștia nu mai corespund din punct de vedere artistic și de performanță.
- 63.** După mai multe conflicte artistice și de disciplină, după mai multe absențe și acte de scutire de efort și acte medicale, după multe cereri de zile libere și concedii fără plată ale celor 4 reclamați, reclamatul susține că nu și-a dorit surprize neplăcute și greu de surmontat înaintea plecării în deplasare, așa că, distribuția a fost făcută bazându-se pe oamenii cu calități și cu performanțe deosebite, cu respect pentru instituție și pentru meseria lor.
- 64.** Reclamatul anexează înscrisuri, printre care cereri de învoire, de scutire medicală, de scutire de efort, de concedii fără plată și absențe nemotivate.

Sușinerile părții reclamate R2

65. Prin adresa nr. 5767/27.07.2023, partea reclamată R2 a solicitat acordarea unui alt termen pentru a prezenta punctul său de vedere. Reclamata a anexat înscrisuri.

66. Partea reclamată R2, în calitate de manager al teatrului, a formulat adresa nr. 9808/06.12.2023, prin care și-a expus punctul de vedere cu privire la aspectele sesizate de petenți, susținând că nu au fost excluși din distribuție în mod abuziv, pentru că managerul nu face distribuțiile în compartimentul Balet. Mai mult decât atât, managerul nu a primit nicio sesizare din partea petenților pe marginea acestui aspect.

67. Conform reclamatei, condiția fizică și starea de sănătate a petenților, dovedite prin scutiri și concedii medicale, urgențe familiale pe o perioadă anterioară participării la Festivalul de la Brașov, nesiguranța că aceștia vor putea fi apți de a participa la această deplasare, toate acestea au făcut ca distribuțiile să se schimbe, personajele să se roteze, cu toate că a fost o muncă titanică pentru a înlocui 4 balerini.

68. De asemenea, reclamata susține că 3 din cei 4 petenți aduc deseori scutiri de efort, pe perioade îndelungate, concedii medicale chiar în ziua de înaintea spectacolului, participând foarte rar la spectacolele în care sunt distribuiți.

69. Totodată, doi dintre balerini au avut diagnostice foarte grave, AVC și burn-out, astfel că ar fi fost un risc mare să călătorească pe timp friguros cu autocarul până la Brașov, aceste diagnostice fiind incompatibile cu meseria de balerin.

70. În ceea ce privește cele două balerine, acestea au avut scutiri de efort din cauza durerilor de spate și de picioare și ar fi fost riscant să stea în autocar câte 8 ore pe drum pe o vreme friguroasă.

71. Totodată, reclamata R2 susține că este de acord cu afirmațiile făcute de Directorul Direcției Balet și comunicate către C.N.C.D. prin punctul de vedere formulat de partea reclamată R1.

72. Reclamata R2 menționează că, fără a fi considerată discriminare, nu pot să distribuie balerine și balerini supraponderali care nu mai fac față la efortul cerut de această meserie, nu mai corespund nici din punct de vedere artistic, nici estetic. Astfel, cei 4 balerini nu au fost distribuiți în spectacolul „Don Quijote” deoarece nu mai performează la standardele necesare pentru a reprezenta baletul instituției la un Festival Internațional.

73. În probațiune, partea reclamată anexează înscrisuri.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

74. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României:

Art. 1 Statul român

„(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 15 Universalitatea

„(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.”

Art. 16 Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”

Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare:

Art. 2 alin. 1

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(5) Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv. ”

Principiile de analiză

75. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că *„principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”*. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că *„principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune*

uniformitate, așa încât, dacă: la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**, la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un **tratament juridic diferențiat**”.

76. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „**criteriului protejat**”.

77. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, existența unui criteriu de discriminare, existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat, tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege, existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

78. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act / a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

Aplicarea principiilor la speță

79. În fapt, petenții reclamă o posibilă faptă de discriminare ca urmare a faptului că au fost scoși din distribuția spectacolului „Don Quijote” din cadrul Festivalului de Operă și Balet, partea reclamată declarând în presă că sunt „leneși, ieșiți din uz” și „nu-și văd de treabă”.

80. În drept, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I „Principii și definiții” al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II „Dispoziții Speciale”, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

81. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2 alin. 1, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

82. Din interpretarea art. 20 alin. (6) din O.G. nr. 137/2000 se desprinde ideea că sarcina probei este împărțită între petenți și reclamați.

83. În raport cu reglementarea sarcinii probei, în cazurile de discriminare, persoana interesată trebuie să indice suficiente elemente care permit presupunerea existenței unei discriminări, care vizează un tratament diferit, pe baza unui criteriu dintre cele redată.

84. Colegiul director reține că din întreg materialul probator administrat în cauză a rezultat că handicapul, rasa, naționalitatea, etnia, limba, religia, categoria socială, convingerile, sexul, orientarea sexuală, vârsta, apartenența la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu al

petenților nu a/au avut niciun fel de relevanță în cauză, respectiv motivul pentru care reclamații de discriminare au acționat într-un mod sau altul.

85. Probele administrate conduc la concluzia că posibila discriminare a fost cauzată de propriul comportament, mai exact modul în care petenții au interpretat măsurile și/sau afirmațiile inadecvate (daca ele au existat) întreprinse/făcute de către reclamați.

86. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza posibila discriminare în ceea ce privește comportamentul părților reclamate.

87. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumarea existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar presupune ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat.

88. În acest context, părțile reclamate ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.¹

89. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000.

90. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, iar între cele 2 elemente trebuie să existe o legătură de cauzalitate.

91. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și fapta sesizată.

92. În ceea ce privește criteriul, Colegiul director constată că acesta este cel al greutății corporale.

93. În analiza obiectului prezentei cauze prin raportare la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „*jurisdicție administrativă*” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile în litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

94. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

95. Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al C.N.C.D. a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din

¹ A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.

10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „C.N.C.D. este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ – jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

96. Prin urmare, Colegiul director constată că în speță **nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare** potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în lipsa unui probatoriu conform O.G. nr. 137/2000.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 în lipsa unui probatoriu.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Motivat și redactat: A.D.

Data redactării: 08.08.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

